بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی ارومیه – دانشکده پزشکی

گروه انگل‌شناسی و قارچ‌شناسی پزشکی

طرح دوره (Plan Course)

درس انگل‌شناسی – رشته پزشکی (دانشجویان ایرانی)

نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۵-۱۴۰۶

۱. مشخصات کلی درس

عنوان درس	انگل‌شناسی
رشته و مقطع	پزشکی (دکترای عمومی) – دانشجویان ایرانی
نیمسال تحصیلی	نیمسال اول ۱۴۰۵-۱۴۰۶
تعداد و نوع واحد	۲ واحد نظری و عملی: ۱/۶۵ واحد نظری و ۰/۳۵ واحد عملی
زمان کلاس‌های نظری	دوشنبه‌ها و سه‌شنبه‌ها، ساعت ۱۰:۳۰ (آغاز کلاس‌ها: ۱۴۰۵/۷/۶)
کلاس‌های عملی	در گروه‌های ۲۰ نفره، ۵ جلسه، طبق برنامه عملی
مدرسین انگل‌شناسی	دکتر صابر رائقی، دکتر آرش امین‌پور، دکتر فریبا فیضی دکتر فاطمه مهدوی، دکتر رسول جعفری
مدرسین حشره‌شناسی	دکتر بداخشان
تعداد جلسات نظری	۱۷ جلسه (۱۵ جلسه انگل‌شناسی و ۲ جلسه حشره‌شناسی)
آزمون پایان‌ترم	طبق زمان‌بندی دانشکده

۲. شرح درس

انگل‌ها از علل مهم بیماری در جهان و در ایران‌اند و شناخت آن‌ها برای تشخیص افتراقی، درخواست آزمایش مناسب، درمان و پیشگیری در طبابت ضروری است. این درس در دو بخش نظری و عملی ارائه می‌شود. در بخش نظری، تک‌یاخته‌ها، کرم‌ها (سستودها، ترماتودها و نماتودها) و حشرات مهم پزشکی از نظر زیست‌شناسی، چرخه زندگی، بیماری‌زایی، تظاهرات بالینی، تشخیص، اصول درمان و پیشگیری معرفی می‌شوند. در بخش عملی، دانشجویان با ریخت‌شناسی مراحل تشخیصی انگل‌ها در لام‌ها و نمونه‌های آماده آشنا می‌شوند.

۳. هدف کلی

آشنایی دانشجوی پزشکی با انگل‌های مهم پزشکی و حشرات ناقل بیماری، و توانایی او در پیش‌بینی، تشخیص آزمایشگاهی و درمان و پیشگیری از بیماری‌های انگلی با توجه به وضعیت اپیدمیولوژیک ایران و جهان.

۴. اهداف اختصاصی دوره

انتظار می‌رود دانشجو در پایان دوره بتواند:

۱. مفاهیم پایه انگل‌شناسی (انواع انگل و میزبان، ناقل، زئونوز، چرخه زندگی) را تعریف کند و به‌کار ببرد.

۲. ویژگی‌های ریخت‌شناسی، چرخه زندگی و بیماری‌زایی تک‌یاخته‌های مهم پزشکی (آمیب‌ها، تاژکداران روده‌ای و تناسلی، کینتوپلاستیدا، آپی‌کمپلکسا) را شرح دهد.

۳. ویژگی‌های عمومی و چرخه زندگی کرم‌های مهم (سستودها، ترماتودها و نماتودها) را بیان کند.

۴. تظاهرات بالینی و عوارض عفونت‌های انگلی مهم را با توجه به عضو درگیر توضیح دهد.

۵. روش‌های تشخیص آزمایشگاهی (مستقیم، سرولوژی و مولکولی) را بشناسد و برای هر بیماری روش مناسب را انتخاب کند.

۶. اصول درمان و پیشگیری را همراه با وضعیت اپیدمیولوژیک بیماری‌های انگلی در ایران بیان کند.

۷. حشرات و بندپایان مهم پزشکی و نقش آن‌ها در انتقال بیماری‌ها را معرفی کند.

۸. در جلسات عملی، مراحل تشخیصی مهم انگل‌ها را در لام‌ها و نمونه‌های آماده مشاهده و شناسایی کند.

۵. روش‌های تدریس و یادگیری

- سخنرانی تعاملی با ارائه اسلاید و پرسش‌وپاسخ
- یادگیری مساله محور
- کار عملی با میکروسکوپ، لام‌های آماده و نمونه‌های ماکروسکوپی در گروه‌های ۲۰ نفره
- بحث بر پایه موارد بالینی کوتاه
- یادگیری خودخوان برای مباحث تعیین‌شده
- ارائه فایل‌ها و منابع کمکی از طریق وب‌سایت گروه

۶. برنامه نظری

ردیف	روز	تاریخ	عنوان درس	مدرس
۱	دوشنبه	۰۶/۰۷/۱۴۰۵	کلیات انگل‌شناسی و تک‌یاخته‌شناسی، آمیبیاز و آمیب‌های غیرپاتوژن (ژنژیوالیس، کلی، هارتمانی، دیسپار، اندولیماکس و یدآمیبا)	دکتر رائقی

ردیف	روز	تاریخ	عنوان درس	مدرس
۲	سه‌شنبه	۰۷/۰۷/۱۴۰۵	آمیب‌های آزادزی، بالانتیدیوم کلی و بلاستوسیستیس	دکتر رائقی
۳	دوشنبه	۱۳/۰۷/۱۴۰۵	ژیاردیا لامبلیا، دیانتاموبا، تریکوموناس واژینالیس، تناکس و هومینیس، و کیلوماستیکس	دکتر رائقی
۴	سه‌شنبه	۱۴/۰۷/۱۴۰۵	کلیات کینتوپلاستیدا، لیشمانیوز جلدی، جلدی-مخاطی و احشایی	دکتر فیضی
۵	دوشنبه	۲۰/۰۷/۱۴۰۵	کلیات آپی‌کمپلکسا، سیکلوسپورا، سیستوایزوسپورا بلی، سارکوسیستیس، میکروسپوریدیا	دکتر فیضی
۶	سه‌شنبه	۲۱/۰۷/۱۴۰۵	کریپتوسپوریدیوم، توکسوپلاسما	دکتر فیضی
۷	دوشنبه	۲۷/۰۷/۱۴۰۵	مالاریا و بابزیا	دکتر جعفری
۸	سه‌شنبه	۲۸/۰۷/۱۴۰۵	کلیات سستودها، تنیا ساژیناتا، تنیا سولیوم و سیستی‌سرکوزیس	دکتر جعفری
۹	دوشنبه	۰۴/۰۸/۱۴۰۵	اکینوکوکوس (گرانولوزوس و مولتی‌لوکولاریس) و گونه‌های دیگر اکینوکوک	دکتر جعفری
۱۰	سه‌شنبه	۰۵/۰۸/۱۴۰۵	همینولپیس‌ها، دیپلیدیوم کانینوم، دی‌دیفیلوبوتریوم	دکتر مهدوی
۱۱	دوشنبه	۱۱/۰۸/۱۴۰۵	کلیات ترماتودها، فاسیولا هپاتیکا و ژیگانتیکا، دیکروسلیوم	دکتر مهدوی
۱۲	سه‌شنبه	۱۲/۰۸/۱۴۰۵	هتروفیس، شیستوزوماها، سرکاریال درماتیت	دکتر مهدوی
۱۳	دوشنبه	۱۸/۰۸/۱۴۰۵	کلیات نماتودها، آسکاریس، لاروهای مهاجر احشایی، اکسیور	دکتر امین‌پور
۱۴	سه‌شنبه	۱۹/۰۸/۱۴۰۵	کرم‌های قلابدار و مهاجر جلدی، استرونژیلوئیدس	دکتر امین‌پور
۱۵	دوشنبه	۲۵/۰۸/۱۴۰۵	تریکوسفال، تریشینلا اسپیرالیس، دراکونکولوس	دکتر امین‌پور
۱۶	سه‌شنبه	۲۶/۰۸/۱۴۰۵	حشرات مهم در پزشکی	دکتر بداخشان
۱۷	دوشنبه	۰۲/۰۹/۱۴۰۵	حشرات مهم در پزشکی	دکتر بداخشان

ساعت شروع همه جلسات نظری ۱۰:۳۰ است.

مباحث خودخوان

به‌دلیل محدودیت واحد، مباحث زیر به‌صورت خودخوان است و درصدی از سؤالات آزمون نهایی از این بخش خواهد بود:

- تریپانوزوماهای آفریقایی و آمریکایی
- فاسیولوپسیس، کلونورکیس و اوپیستورکیس، متاگونیموس، پاراگونیموس
- فیلاریاها: ووشرریا بانکروفتی، بروگیا مالایی، انکوسرکا ولولوس، لوآلوآ

۷. برنامه عملی

کلاس‌های عملی در ۸ گروه ۲۰ نفره و در ۵ جلسه برگزار می‌شود. هر جلسه برای هر گروه یک‌بار ارائه می‌شود و تاریخ دقیق هر گروه در جدول برنامه عملی گروه اعلام می‌شود.

جلسه	مدرس	بازه تاریخ	موضوع
اول	دکتر مهدوی	۲۵/۰۷/۱۴۰۵ تا ۰۹/۰۸/۱۴۰۵	آنتامبا هیستولیتیکا، آنتامبا کلی، بلاستوسیستیس، تریکوموناس واژینالیس، ژیاردیا لامبلیا، تریپانوزوما، لیشمانیا
دوم	دکتر فیضی	۱۰/۰۸/۱۴۰۵ تا ۳۰/۰۸/۱۴۰۵	کریپتوسپوریدیوم، سیستوایزوسپورا، توکسوپلاسما گوندی، پلاسمودیوم‌ها، بابزیا
سوم	دکتر امین‌پور	۳۰/۰۸/۱۴۰۵ تا ۱۴/۰۹/۱۴۰۵	تنیا ساژیناتا و سولیوم، اکینوکوکوس، همینولپیس نانا و دیمینوتا
چهارم	دکتر جعفری	۱۵/۰۹/۱۴۰۵ تا ۲۴/۰۹/۱۴۰۵	فاسیولا هپاتیکا، دیکروسلیوم دندریتیکوم، شیستوزوماها، فاسیولوپسیس، کلونورکیس، پاراگونیموس
پنجم	دکتر رائقی	۲۸/۰۹/۱۴۰۵ تا ۰۶/۱۰/۱۴۰۵	آسکاریس، اکسیور، کرم‌های قلابدار، تریشینلا

۸. روش ارزشیابی

مؤلفه	توضیح
آزمون پایان‌ترم نظری	طبق زمان‌بندی دانشکده؛ شامل درصدی سؤال از مباحث خودخوان
ارزشیابی بخش عملی	حضور در جلسات عملی و آزمون عملی تشخیص لامها بصورت ایستگاهی (۳/۵ نمره)
سهم نمره بخش‌ها	سهم نظری ۱۶/۵ نمره و عملی ۳/۵ نمره

۹. منابع درس

انگل‌شناسی

۱. انگل‌شناسی پزشکی مارکل، چاپ ۲۰۲۰ (ویرایش ۲۰۰۶ قدیمی شده و قابل استناد نیست)

۲. تک‌یاخته‌شناسی پزشکی، دکتر ادریسیان و همکاران، آخرین چاپ

۳. کرم‌شناسی پزشکی، دکتر فریدون ارفع، آخرین چاپ

۴. بیماری‌های انگلی در ایران، دکتر اسماعیل صائبی، جلد دوم (کرم‌ها)، آخرین چاپ

حشره‌شناسی

طبق نظر استاد مربوطه

۱۰. مقررات آموزشی

- حضور به‌موقع در کلاس‌های نظری و عملی الزامی است و غیبت مطابق آیین‌نامه آموزشی دانشگاه ملاحظه می‌شود.
- در کلاس عملی، رعایت اصول ایمنی آزمایشگاه و استفاده از روپوش الزامی است.
- خاموش یا بی‌صدا کردن تلفن همراه در طول کلاس
- رعایت شأن دانشجویی و احترام متقابل در کلاس درس و فضاهای مجازی